

ת"פ 32753/03/16 - מדינת ישראל נגד פואד מרוואת

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 32753-03-16 מדינת ישראל נ' מרוואת
תיק חיצוני:

בפני	כב' סגן נשיא, השופט ניר מישורי לב טוב
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	פואד מרוואת

הכרעת דין

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של איסור צידה ללא היתר- עבירה לפי סעיף 2 לחוק הגנת חיית הבר ואיסור החזקת היית בר מוגנת - עבירה לפי סעיף 8(א)(3) לחוק להגנת חיית הבר.

כתב האישום מייחס לנאשם כי בתאריך 23/11/2015, בשעה 14:00 ובסמוך לכך, באזור בריכות/מאגרי מזרע, שבעמק יזרעאל יזרעאל, עסק הנאשם בציד ברווזים. ברכב בו נהג הנאשם, מסוג הונדה בצבע לבן, הנושא מסי רישוי 51-479-56, נמצאו מבין הברווזים הניצודים ברווז משיש וכן טבלן גמדי. ברווז משיש וטבלן גמדי הינם חיות בר מוגנות. במעשיו אלה צד הנאשם חיות בר מוגנות.

לנאשם לא היה היתר למעשיו.

בתאריך 21/7/16 כפר ב"כ הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, מסר כי הנאשם נכח במקום ובזמן אך לא עסק בציד ברווזים אלא עסק בציד ברווזים המותרים בציד, אישר כי נמצאו ברווזים אך לא הברווזים המפורטים בכתב האישום והאסורים בציד, הנאשם לא חולק כי ברווזים אלו מוגדרים בתקנות כחיות בר מוגנות אך בקורות האירוע הנאשם לא ידע ולא היה עליו לדעת שאלו עופות שאסורים בציד ובנסיבות לא יכול היה לדעת וכי גם לאותו פקח היה קושי בלברר את זהותם.

עוד טוען הנאשם לאכיפה בררנית, במקרים אחרים באותם נסיבות הפרקליטות סגרה התיקים.

שמיעת הראיות והסיכומים שנשמעו בעל פה בתיק נפרסו על פני שלוש ישיבות.

עיקרי הכרעת הדין

עמוד 1

בית המשפט מצא כי הנאשם ביצע העבירות המיוחסות לו מעבר לכל ספק סביר. במסגרת הכרעת הדין נקבע כי בית המשפט מצא עדויות עדי התביעה מהימנות בעוד עדות הנאשם ועדי ההגנה נמצאו בלתי מהימנות וכבושות, קבע לאור הראיות שהוצגו בפניו כי הנאשם הוא שצד והחזיק ברשותו הברווז המשוויש והטבלן הגמדי שהינם חיות בר מוגנות האסורות בציד (להלן: "החיות האסורות בציד"). כמו כן נקבע כי לא נמצאו מחדלי חקירה ובוודאי לא מחדלי חקירה מהותיים העולים כדי פגיעה חמורה בהגנתו של הנאשם או כאלו הגורמים לעיוות דינו של הנאשם בנסיבות מקרה זה.

טיעוני הצדדים :

טיעוני המאשימה :

א. המאשימה הפנה לעדות הפקח שי קבסה (להלן: "הפקח קבסה"), אשר שמע ירייה, עצר מיוזמתו את הנאשם לבדיקת צייד שגרית, אחרי שהוא מזדהה בפני הנאשם, כחלק מהבדיקה הוא מבקש לראות את הצידה שנצודה ע"י הנאשם באותו מועד, (עמ' 8 שורות 25-32). ברגע שהפקח קבסה בדק את התכולה בארגז שמצוי בתא המטען של הרכב, הוא מזהה באופן מוחלט את הברווז המשוויש, בנוסף לברווזים אחרים שנצודו, הוא מחליט לבצע תרגיל חקירתי, ניגש לפרק זמן של דקה מאחורי הרכב, כשהוא חוזר מצלם את הארגז ורואה שהברווז המשוויש נעלם כלא היה (ת/4, ת/5, ת/6) וכן הפנה למועדים ולזמנים שנקובים בת/5 ות/6, לצד הכיתוב של זמן צילום התמונה, בת/5 הצילום 14.03 ובת/6 הצילום 14.04 כאשר בת/5 רואים את הברווז המשוויש בתוך הארגז ובת/6 הוא נמצא בתא המטען של הרכב. כאשר הפקח מבחין שהברווז המשוויש נעלם ולא מצוי בארגז, הוא שואל את החשוד איפה הברווז ומראה לו את הברווז שמצוי בתא המטען ולא בארגז, החשוד בתגובה אומר לו "אני אזרוק אותו הצידה לא קרה דבר, בוא נגמור מזה", (עמ' 9 שורות 1-8). בשלב זה מתחילה חקירה תחת אזהרה כשכל הזכויות מוסברות למעוכב שמוותר על זכותו להיוועץ עם עו"ד, (ת/7) ובשלב מאוחר יותר כשמסתיימת החקירה לעניין הברווז המשוויש כשנפרשים כל הברווזים בארגז על הרצפה, מוצא הפקח את הטבלן הגמדי ומתחיל חקירה נוספת לעניין זה, (ת/7 עמ' 2ב' לחקירת הנאשם לגבי ברוז זה). גם פה החקירה באזהרה, לנאשם אין הסבר כיצד הברווז הגיע לתא המטען, לא מספק הסבר במקום, הנאשם הוא צייד בעל רישיון שעבר מבחן זיהוי כשקיבל את רישיון הציד, ורק בהתאם ולאחר המעבר של מבחן הזיהוי של העופות, מקבל את רישיון הציד, (עמ' 11 שורה 29).

ב. לפי עדות הפקח אשר מקבלת חיזוק מעדויות הנאשם והנלווה אליו באותו אירוע, במאגר בו עוכב לא היו עוד אנשים, מלבד הנאשם ועד ההגנה חוסיין, (עמ' 12 שורות 27,28), הפנה לתרגיל החקירה (עמ' 14 שורות 7-9) ולהחשדה של הנאשם, לאחר ביצוע התרגיל (עמ' 14 שורה 24).

ג. העד ליעד לינג (להלן: "החוקר לינג") הגיש תרשומת של שיחה שהתקיימה ביום 29.11 כשלשיטתו הזדהה בפניו אדם בשמו של הנאשם כשבמהלך השיחה נאמר לחוקר לינג שמבקש להיפגש עמו, הודה שירה בברווזנים בלי כוונה ויכל לזרוק את זה, נערכה תרשומת (הפנה לת/1). הוא התייחס לצורך בזיהוי הצידה (עמ' 7 לפרוטוקול מול שורות 6,7).

ד. עדותו של הנאשם מלאה בסתירות ועומדת בסתירה גמורה לת/7. בעמ' 18 לפרוטוקול הנאשם אומר שראה אוטו ירוק וידע שזה פקח, הלך לשאול אותו איפה יש יונים. הוא מתאר סיטואציה בה המפגש עם הפקחים נעשה ביוזמתו. בעמ' 19 כשנשאל בחקירה ראשית מתי נודע לו לפי גרסתו כי אותו עד ההגנה חוסיין שם העופות בתא המטען של הרכב, הוא אומר בתחילה שכשתפס אותם הפקח (עמ' 19 שורה 21) ואח"כ מתקן ואומר שכשהלכו הביתה. הנאשם מציין ומאשר כי עבר מבחן צייד (עמ' 19 שורה 26), מאשר שזיהה את העופות בהם ירה (עמ' 19 שורה 29,30), העיד כי הוא ירה באותו יום בחמש עד 6 עופות (עמ' 20 שורות 10-11), עד ההגנה חוסיין, הילד, הלך להביא אותם (עמ' 20 שורות 12,13). הנאשם מאשר שלא היו ציידים נוספים בקרבת הצייד (עמ' 20, שורות 14,15). הנאשם מאשר שחתום על ת/7 כל כלל עמודיו, מאשר שכל הצידה שנמצאה ברשותו היתה ירויה (עמ' 20 שורות 25,26), מזהה את הטבלן הגמדי כחיה שאסור לצוד אותה (עמ' 21, שורות 9,10) וכשהוא מעומת מול ת/7 - קרי הגרסה שמסר לפיה הוא היה יכול לזרוק את הצידה מאחר וחשב שזו נקבה של הברווז הוא אומר בחקירה נגדית שאת הגרסה מסר כשהיה תחת לחץ, והגרסה הכבושה שמסר בבימ"ש לפיה לא ידוע לו איך הגיעו הברווז השוייט והטבלן הגמדי לתא המטען היא הנכונה. הנאשם העיד (עמ' 22 לפרוטוקול שורות 2-5) שלילד אין רישיון ציד ולא יודע להבדיל בין עופות. הנאשם לא מוסר תשובה עניינית לשאלה מדוע לא פנה לילד על אתר בנוכחות הפקח ואמר לו מדוע לקחת את העופות המדוברים מהקרטון לרכב. הוא לא נותן תשובה עניינית לשאלה מדוע לא מצא לנכון להתקשר לפקח בשלב מאוחר יותר ובאותו יום כדי להגיד לו שמדובר בילד ששם את העופות בתא המטען. רוב תשובותיו היו מתחמקות כי לא ידע ולא זוכר. הנאשם מעיד לעניין היסוד הנפשי כי זיהה את העופות שירה בהם, (עמ' 23 שורות 18,19) ואמר שעד ההגנה חוסיין הוא שאסף את העופות מהשטח. הנאשם טוען כי ישב כעשר דקות ברכב עם הפקח ולשיטתו בשלב הזה הילד עשה מה שעשה אך לפי ת/6, ת/7 מדובר בהפרש של דקה אחת. לנאשם אין הסבר כיצד ילד ללא רישיון צייד בחר דווקא בעוף המוגן האסור לצידה (עמ' 25 שורות 3,4) באופן מיתמם ובשינוי גרסה, הנאשם טוען כי לאורך כל הדרך הוא ועד ההגנה חוסיין לא דיברו על האירוע ובפעם הראשונה שדיברו בדרך חזרה לביתם, הסיבה שהוא לא רצה להרגיז את נהג הרכב (עמ' 25 שורות 27-31).

ה. בעדות עד ההגנה חוסיין חוסיין (להלן: "עד ההגנה חוסיין") מציין להבדיל מהנאשם שניצודו באותו יום 2 ברווזים ולא 6,7 (עמ' 26 שורות 13,14, 19,24-26) מציין שאותם ברווזים שאסף מהשטח הם הברווזים שהדוד שלו אסף אותם. בניגוד לגרסתו של הנאשם ומדובר בגרסה כבושה, הרי שעד ההגנה חוסיין מעיד שמי שמצא אותם בשטח היה בפקח ואין מדובר בהגעה רצונית של הנאשם ועד ההגנה חוסיין לכיוון הפקח, (עמ' 27 שורה 23), הפקח הוא שאמר להם לעצור באופן שמתיישב עם גרסת הפקח ולא הנאשם. עד ההגנה חוסיין מתאר את הוצאת הקרטון מהרכב, תיעוד התכולה של הצידה ע"י הפקח, אומר שהחזיר את הקרטון לאוטו, (עמ' 27 שורה 25) אלא שבהמשך לחקירתו הנגדית מסתבר כי חוזר בו מגרסתו הראשונית ומעיד כי הוא לא שם את כל הקרטון עם הצידה ברכב, אלא בחר את העופות שהוא חשב לנכון לשים בתא המטען של הרכב בתוך שקית (עמ' 30 שורות 9,10, שורות 16-17), לא מספר בגרסה הראשונית שעשה הפרדה, ובחקירה נגדית הוא ממשיך להישאל וחוזר מהגרסה הראשונית ומספר כי אסף עצמאית העופות שבחר לשים ברכב, (עמ' 31 שורות 2-8, 11), יש בעייתיות בגרסה הזו מכל הבחינות: הוא לא יודע להבחין בעופות (עמ' 31 שורות 23,24) ולכן כשנשאל בנקודה הזו הוא מוסר גרסה חדשה כי שם את העוף שהיה למעלה בקרטון ברכב. בת/5 נראה שהציפור

הרלוונטית היא לא העליונה אלא אחד מהברווזים בתוך הקרטון. לכשנשאל עד ההגנה חוסיין מתי סיפר בפעם הראשונה לנאשם שהוא מצא את העופות ושם ברכב הוא אומר "רק כשהלכנו הביתה", כשנשאל למה, הוא אומר את אותה תשובה ששמע שהנאשם אמר, שלא יהיה עצבני (עמ' 32 שורות 7-10), קשה לקבל שאחרי אירוע כזה בשטח, עיכוב וחקירה בשטח, הנאשם ועד ההגנה חוסיין לא דיברו על האירוע, עד ההגנה חוסיין לא יודע לתת הסבר למה מיוזמתו לא פנה לפקח ואמר שהוא לקח את העופות מהקרטון ושם ברכב, (עמ' 33 שורות 6,7).

ו. בנו של הנאשם (להלן: "הבן") שהינו חוקר פרטי טוען שהשיחה המתוארת בת/1 בוצעה על ידו, כשהקלטה לא מצויה ברשותו, (עמ' 34, שורות 13,14), מציין כי דיבר עם אביו על האירוע, כאשר שמע את השיחה של האבא עם עד ההגנה חוסיין והגרסה שעד ההגנה חוסיין הוא שהכניס את הברווזים הירויים לאוטו, אבל לא עשה עם זה דבר וחצי דבר, למרות שהתקשר לחוקר המחוז. כשנשאל לעניין זה בחקירה נגדית הוא עונה שנכון וכשנשאל אם לא מצא לנכון לומר זאת לחוקר, הוא ענה שלא נשאל על ידי החוקר. הוא מצא לנכון לספר לחוקר שיש טעות בתאריך של היום בדיווח, בטופס התפיסה, (עמ' 35 שורות 30,31). לא יעלה על הדעת שהבן לא ימסור אינפורמציה יזומה בשיחה שעושה לחוקר המחוז, ולו כדי להציל את אביו מהליך של הגשת כתב האישום.

לעניין הנדירות של העופות, הפנה לעמ' 10 שורות 25-27 לעניין יכולת הזיהוי בין העופות, מבחינת גודל, שוני תעופה, צבע שונה וצבע בולט בעת התעופה, הפנה לעמ' 12 שורות 1-4, לקושי לראות ברווז כזה נדיר ירויה, הפנה לת/3 הספר האדום שהוגש באמצעות חוקר המחוז לעניין הנדירות של הברווז המשוויש שנמצא בסכנת הכחדה.

טיעוני הנאשם:

א. בנו של הנאשם עובד במשרד חקירות ולא חוקר.

ב. בהתייחס לגירסת הנאשם שעל פי טענת המאשימה הינה גרסה כבושה וממנה מבקשת ללמוד חיזוק לכתב האישום הרי שאותו נאשם מיד אחרי שהגיע הביתה מבקש ליצור קשר עם אותו חוקר מחוז כדי להסביר מה שקרה. כך עולה מדברי עד המאשימה החוקר לינג, בנוסף לכך מס' הטלפון שנתן שי קבסה לנאשם כדי שיוכל להיות בקשר עם המאשימה, התברר כשמספר שגוי - טענה שלא נסתרה מצד המאשימה.

ג. מטרת החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות להרשעתו של החשוד, אלא מציאת ראיות בחשיפת האמת, בין אם האמת עשויה להוביל לזיכוי החשוד, ובין אם עלולה להוביל להרשעתו. במקרים כמו במקרה זה המחדלים הינם כה חמורים שבימ"ש יזהיר עצמו משום החשש כי התהפכה הגנת הנאשם כיוון שהמאשימה התקשתה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד כנגדו. העדרה של ראיה שמקורה

בחקירת הגוף החוקר משמשת לחובתה של התביעה.

ד. הפנה לעמ' 28 שורות 13,14, עד ההגנה חוסיין אומר שהיו עוד אנשים באיזור. יתרה מכך, גם הנאשם עצמו אומר שהיו עוד שני רכבים בנוסף, הפקח קבסה מציין כי לא ראה רכבים נוספים. לכשנשאל האם בדק שיש רכבים נוספים, ענה שלא.

ה. הפקח קבסה בעדותו המתפתחת ציין במסגרת דו"ח הפעולה ששמע יריות, כשנשאל בבימ"ש בחקירה נגדית ציין ששמע יריה ולא יריות. ואין הוא זוכר אם היו עוד אנשים. הוא זיהה את היורה בבית המשפט, אולם בימ"ש היה ריק מאדם באותו דיון הוכחות פרט לנאשם. נקודה שהמאשימה לא עסקה בה וסיבותיה ברורות, היא זכות ההיוועצות שקיבלה ביטוי במסגרת חקירתו של מר קבסה, גם אם נניח לטובת המאשימה כי הנאשם ויתר על זכות היוועצות, האם דווח המקרה לסנגוריה?.

ב"כ הנאשם הפנה לעמ' 19 שורות 21, 22, עד ההגנה חוסיין בעצמו בא ומעיד ואומר שהוא שם את העוף שהוא תפס, עוף אחד, בשקית בתא המטען (עמ' 26 שורות 21-19) ולאחר מכן היה עוד עוף שתפס ושם למעלה בארגז. טענת המאשימה שעד ההגנה חוסיין לא יודע להבדיל בין עופות כאשר מציין שאת העופות הוא לקח כי היו נראים לו יפים. טענת המאשימה כי הנאשם הוא שביצע את הירי של העופות האסורים בצייד, אך המאשימה נפלה לידי טעות כאשר עד ההגנה חוסיין בגרסתו במסגרת חקירה ראשית מציין שלא היו באותו שביל, והוא היה אחריו מרחק של 20 מטר, וזה היה לפני הירי, אך באין מפריע מציינת המאשימה כי את אותם עופות אסורים לצייד הביא הילד לאחר הירי אותו ביצע הנאשם. עוד טענה מוזרה לא פחות מצד המאשימה, הינה שהנאשם לא מוסר הסבר מדוע בחר עד ההגנה חוסיין דווקא בעופות האלה, ונשאלת השאלה האם הנאשם צריך למצוא הסבר למה עד ההגנה חוסיין בחר בעופות הללו?!

ו. עד ההגנה חוסיין מעיד כי הברווזים שנמצאו ברכב אינם הברווזים שצד הנאשם בעצמו (עמ' 26, שורות 30,32, עמ' 28 שורות 26-32 ושורות 1-4). באותה נקודת זמן הנאשם לא ידע איזה עופות או איך הגיעו לשם ולכן לא אמר לפקח שעד ההגנה חוסיין הביא אותם, מעבר לעובדה זו הרי שגם עד ההגנה חוסיין מוסר הסבר לכך שלא מסר לפקח שהוא אסף את העופות האסורים בצייד, (מפנה לעמ' 32 שורות 19-21) שכן הפקח צעק עליו להישאר בתוך הרכב.

ז. לגבי הקבילות של אותה שיחת טלפון, החוקר לינג לא יודע להגיד אם זה הנאשם או לא הנאשם שדיבר אתו, יש לזכור שבנו של הנאשם הוא שעמד בפני בימ"ש ולקח אחריות על השיחה העלומה. בהתאם לסעיף 11 לפקודת הראיות ניתן להכשיר את אותה אמרה, אך ניתן לעשות זאת כשמדובר בנאשם, מאחר ואנו לא יודעים אם שמדובר בנאשם אין אפשרות להכשיר את האמרה, גם אם האמרה תכנס למארג הראיות. החוקר לינג לא רשם תז, לא ידע לזהות את קולו של הנאשם, בנוסף החוקר לינג מודה כי אינו יכול לשלול אפשרות שזה לא הנאשם.

- ח. המאשימה יכולה היתה בפשטות לבקש מחקר תקשורת לגבי אותה שיחת טלפון או מספר הטלפון ואז יכולים היו להוכיח זהות הדובר.
- ט. מחדל חקירתי נוסף הינו אי ביצוע סריקות כשלא נמצאו תרמילים, באזור ביצוע הירי שכן אילו היו נמצאים תרמילים או כדורים היו יכולים לקשור את הנאשם כמי שביצע את הירי מנשקו.
- י. הפקח קבסה בניגוד לטענת המאשימה שאין עוד ציידים מוסר שזוהי עונת הצייד ויש עוד ציידים בעונה הזו (עמ' 8, שורות 20-22), גם הפקח קבסה מציין שלא הרגיש חום מהעופות ואף מציין כי הנאשם יכול היה לצוד את העופות עוד קודם לכן. נקודה זו מתקשרת לגרסתו האמיתית והכנה של הנאשם שלא צד את העופות וקיבלה תימוכין מעדות עד ההגנה חוסיין שאסף אותם ואמר שמצא אותם מתים.
- י. גם אם נניח שהנאשם הוא שביצע את הירי על פי טענת המאשימה והוא זה שאסף את העופות האסורים, הרי שאותו מחדל חקירתי של אי איתור תרמילים יורד לשורש העניין. מעבר לכך, כיצד יכול היה הנאשם לבצע את הירי כשהעופות היו קרים.
- יא. אין מחלוקת כי הנאשם הגיע אל הפקח קבסה ולכן לא ניתן ללמוד מהתנהגות זו כמפלילה את הנאשם.
- יב. מחדל חקירתי נוסף, הינו כי הפקח קבסה לא חקר את מי שהיה נוכח בעת ביצוע העבירה, את עד ההגנה חוסיין עצמו כאשר העבירה נעברה זה מקרוב, בנוסף הנאשם היה יותר מאדם שבא למסור גרסה אך המאשימה לא רצתה לשמוע את הנאשם שכן על פי דבריו התיק עבר למאן שהוא להגשת כתב אישום וזאת לאחר שניתן מספר טלפון שהיה בטעות.
- יג. בנוגע לארגז לא ברור מדוע לא צילם הפקח וגם אם צולם מיד, רואים שצולם מחוץ לרכב ולא בתא המטען וזאת לאחר שהעיד הפקח קבסה שהנאשם ניסה להוציא את הארגז, ולא טען שהוא הוציא את הארגז, גרסתו שלא ידע מי הוציא את הצידה ועד ההגנה חוסיין אמר שהוציא. דוח הפעולה מציין שהיה ברווז טבלן בשקית, בצילום למדים שהיה הפרש של דקה, גם אם נניח שהפקח קבסה הלך וחזר הרי שאי אפשר לעשות זאת בדקה, הוא צילם את הארגז אחרי שהיה ברכב ולא לפני עם הנאשם או עוד אפשרות אחרת שישב עם הנאשם ואח"כ צילם.
- יד. עד ההגנה חוסיין העיד כי ביצע את ההוצאה והכנסה של הארגז, כשהפקח קבסה עצמו לא יכול למסור איפה היה הילד עת נשאל במסגרת חקירה נגדית והוא מניח שהנאשם הוציא את הארגז כאשר זו עוד הנחה שגויה מצד המאשימה.
- טו. לפיכך עותר ב"כ הנאשם לזיכויו המלא של הנאשם, או לכל הפחות זיכויו מחמת הספק לאור המחדלים

שמנה בניגוד לטענת המאשימה.

דין והכרעה :

לאחר שמיעת הראיות בתיק ועיון בטיעוני הצדדים והראיות שהוצגו בפני מצאתי כי הוכח בפני מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם ביצע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום והכל מהטעמים כדלקמן :

א. עדות הפקח שי קבסה :

1. עדותו של הפקח קבסה נמסרה באופן עקבי, קוהרנטי ומקבלת חיזוק בראיות נוספות והיתה מפורטת למדי. עוד מצאתי כי העד הינו עד חסר פניות, הפועל מטעם הרשות ושאין לו כל היכרות מוקדמת, לטוב או לרע, עם הנאשם שבפני או עם מי מעדי ההגנה. עוד מצאתי כי העד קבסה הפגין מקצועיות בפעולתו בשטח ומכיר עולם החי כפי שהפגין במהלך עדותו בבית המשפט.

2. הפקח קבסה מתאר בעדותו כי שמע ירייה, המתין ותיצפת ועצר רכבו של הנאשם לבדיקה (עמ' 8 ש' 25-26 לפרוטוקול).

הוא מתאר בעדותו בבית המשפט את מהלך התרחשות העניינים :

"ש. באיזה רכב נסעת.

ת. עם הטנדר, רכב ירוק של הרשות איסוזו. הצגתי בכל מקרה תעודה מזהה, הציג לי רישיונות של צייד, ביטוח, וביקשתי לראות את הרובה כדי לתאם. כחלק מהבדיקה ביקשתי לראות את הציידה, ברגע שביקשתי החשוד ניגש לבגז הרכב, היה ארגז החשוד ניסה להוציא את הארגז מהרכב, ברגע זה זיהיתי את הברווז מול העיניים שלי, מדובר בברווז משויש, מין נדיר בסכנת הכחדה ועוד ברווזיים נוספים בתוך הארגז. כדי לדעת בעצמי אם הצייד יודע מה הוא צד ניגשתי לאוטו שלי כחלק מתרגיל לעצמי, ניגשתי מאחורי האוטו כשחזרתי צילמתי לפני זה את הארגז, כחזרתי אחרי כמה שניות, דקה, ראיתי שהברווז המשוויש נעלם. הוא לא היה בארגז, בתמונה הראשונה ניתן לראות אותו, שאלתי איפה הברווז, ברגע שהראה לי הוא הראה לי בבגז הרכב בצד ימין ולא בארגז. התחלתי הליך חקירתי. שאלתי אותו מה זה הברווז הזה, אמר בהתחלה שלא יודע, אמרתי לו אתה יודע שזה ברווז אסור, הוא אמר לי אני אזרוק אותו הציידה, לא קרה שום דבר, בוא נגמור את זה." (עמ' 8 ש' 30 עד עמ' 9 ש' 8 לפרוטוקול).

3. במסגרת תרגיל החקירה אשר ביצע הפקח קבסה בשטח הסביר הפקח קבסה כי הארגז ובו כל הברווזים לרבות החיות האסורות בציד היה מחוץ לרכב כאמור בצילום ת/5 (עמ' 10 ש' 12-13 לפרוטוקול), לאחר דקה אחת בה לא שהה הפקח קבסה ליד הרכב הועבר הברווז המשוויש לתא המטען של הרכב כאמור בצילום ת/6 (עמ' 11, ש' 5-7, 1-2, עמ' 14 ש' 7-9, עמ' 14 ש' 29-30 לפרוטוקול).

4. הפקח קבסה העיד בבית המשפט על ראשית הודאתו של הנאשם שעה שפנה אליו בבקשה "אני אזרוק אותו הצידה, לא קרה שום דבר, בוא נגמור את זה" (עמ' 9 ש' 8 לפרוטוקול) והודאת הנאשם בחקירתו ת/7.

הפקח קבסה העיד ארוכות על נסיבות גביית העדות וידוע הנאשם בגין זכותו להיוועצות :

"אני כמובן התעקשתי על חקירה, התחלתי לחקור חקירה תחת אזהרה, כמו תמיד חוקר, רשום לי מה צריך לעשות למלא את הפרטים, ואח"כ זכות להיוועץ עם עו"ד, אמרתי לו והוא אמר שלא. הוא חתום על הזכות להיוועץ בעו"ד. התחילה החקירה, סיימתי החקירה הוצאתי ברווזים ומצאתי עוד ברווז שזה טבלן גמדי, הוצאתי דף חקירה נוסף ורשמתי המשך חקירה, ורשמתי למה אני חוקר אותו ורשמתי שלאחר חקירה מצאתי ברווז נוסף והתחלתי שאלות. שאלתי אותו לגבי הברווז הקטן, טבלן גמדי, זה ברווז אסור בצייד. חקרת על הברווז אמר שזה אפרוח של ברווז...

ש. מה קורה בתום החקירה לגבי ההודעה, מה עשית.

ת. הקראתי בפני החשוד, הוא חתם עליה.

(עמ' 9 ש' 8-14, 23-24 לפרוטוקול).

הפקח קבסה חוזר על עדותו פעמים נוספות במהלך העדות (עמ' 11 ש' 10-22 לפרוטוקול). הוא הדגיש גם בחקירתו הנגדית כי ידע הנאשם בגין זכות ההיוועצות הגם שלא נרשמה תגובת הנאשם, הנאשם אישר יידוע זה בחתימתו ע"ג העדות באזהרה ת/7, אמר לו כי אינו מעוניין בהיוועצות בעו"ד ואף מסר כי באם היה הנאשם מעוניין בהיוועצות היה הפקח קבסה מפסיק החקירה (עמ' 16 ש' 17-30 לפרוטוקול).

חיזוק ממשי נמצא לגירסת הפקח קבסה בסוגיית נסיבות גביית ההודעה ת/7 ויידוע הנאשם בזכותו להיוועץ בעו"ד בהתאם להלכת יששכרוב (ע"פ 5121/98 טור' רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי, פורסם במאגרים המשפטיים (4/5/06) מצאתי בעובדה כי הנאשם לא טען כלל בעת עדותו כי הפקח קבסה לא ידע אותו בגין זכות ההיוועצות ולא טען כלל טענות כנגד התנהלות הפקח קבסה בגביית העדות.

5. לאחר שמיעת עדות הפקח קבסה וחרף העובדה כי התביעה לא הציגה חוות דעת מומחה בגין זיהויים של החיות האסורות בציד כברווז משויש וטבלן גמדי, מצאתי כי הפקח קבסה הינו מומחה בעניין וכי יש בעדותו כדי להוכיח מעבר לכל ספק מין של החיות האסורות בציד אשר נתפסו יריות בחזקת הנאשם.

בית המשפט העליון עמד במסגרת ע"פ 436/88 - עוזי רבינוביץ נ' מדינת ישראל, פד מג(1), 553 על סוגי המומחים הקיימים וקבע בהתבסס על פסיקה קיימת כי ניתן לראות במומחה ע"ס ניסיון מקצועי כמומחה לכל דבר גם אם אין בידו השכלה פורמלית מתאימה. בית המשפט מציין בהחלטתו כי :

"על סוגיה זו - אמנם מנקודת ראותו של סדר הדין האזרחי, אך בראייה עקרונית רחבה - עמד חברי הנכבד, השופט ג. בך, בע"א 745/82 שחר ואח' נ. ל' בור ואח', פ"ד מ' (46) (2), בעמ' 50, לאמור:

"קיימים שני סוגים של 'עדים מומחים', אשר עדותם קבילה ורלוואנטית, למרות שאין ברשותם בהכרח מידע ישיר בדבר העובדות המרכזיות שעליהן נסב המשפט שבו הם נקראים להעיד.

ישנם 'מומחים' במובן הקלאסי של המונח, היינו, אנשים שהתמחו במדע או במקצוע, בעלי תארים ודיפלומות, אשר בתי-משפט נזקקים לעדותם, כאשר מחווים הם את דעתם בנושא שהוא בתחום מומחיותם המיוחדת. ומאידך גיסא ישנם אנשים אחרים, אשר בדרך זו אחרת, אם תוך עיסוק במקצועם או בתור חובבנים או בדרך מקרית אחרת, רכשו מידע כללי בנושא מסוים, ובית המשפט סבור, כי יוכל להפיק תועלת מפרי ניסיונם בבואו להחליט בנושא או בנושאים העומדים להכרעה לפניו."

ובהשיבו לשאלה, על-פי מה תיבחן קבילותן של עדויות מומחים מן "הסוג השני", הוסיף (בעמ' 51) לאמור:

"אין שום טעם להעמיד לפני בית המשפט מגבלות פורמאליות ונוקשות בעניין זה. הקריטריון היחידי של קבילות ראיה מסוג זה נעוץ במבחנים של רלוואנטיות ושל משקל פוטנציאלי."

הפקח קבסה העיד בחקירתו הראשית על היכרותו עם עולם החי בכלל ועופות המים בפרט :

"ש. לגבי הברווז המשוויש, כשאני מסתכל על התמונה, אני לא מוצא הבדל בין הברווז המשוויש ליתר העופות, איך ידעת להבדיל ביניהם.

ת. חלק מעבודתי כפקח אני מכיר ציפורים, מתוקף אהבתי לציפורים, אני צפר מגיל 16 של פרויקט הנשרים של לטבע נולד, אני מכיר את רוב הברווזים, ישירות זהיתי.

ש. מה מבחין בין ברווז משוויש לברווזים מותרים.

ת. הגודל, הם שונים בתעופה, הצבע שונה, הצבע יותר אפור שהוא בתעופה רואים את השחור בעין, של הברווז המשוויש, מעבר לזה מותרים בצייד מרית רואים את המקור הרחב שלו, ברווז משוויש עם מקור פשוט קטן בצבע שחור. ברווז משוויש עף יותר מהר. הצבע שונה." (עמ' 10 ש' 20-27 לפרוטוקול).

ב"כ הנאשם ביקש לבחון מיומנותו של הפקח קבסה בזיהוי ציפורים האסורות בציד וציפורים המותרות בציד, הציג בפני הפקח קבסה תמונות והפקח קבסה זיהה כלל הציפורים שהוצגו בפניו לרבות הציפורים האסורות בציד (עמ' 13 ש' 1 עד עמ' 14 ש' 2 לפרוטוקול). הוא אף הסביר מדוע היה על הנאשם לדעת כי מדובר בציפורים האסורות בציד (עמ' 11, ש' 27-31 וכן עמ' 12 ש' 5-7).

6. הפקח קבסה סותר גירסת הנאשם בעדותו ובסיכומי בא כוחו כי היו במקום ציידים נוספים

וייתכן כי צדו החיות האסורות בציד שנמצאו בחזקתו. הפקח קבסה העיד כי לא ראה עוד אנשים בסביבה (עמ' 12 ש' 27-28, עמ' 15 ש' 27-28, עמ' 15 ש' 32 לפרוטוקול).

הוא אף סותר במפורש גירסת הנאשם כי היו ליד הפקח שני טנדרים לבנים וציידים (עמ' 19 ש' 32 לפרוטוקול) וגירסה זו של הנאשם אף לא מקבלת חיזוק בעדות עד ההגנה חוסיין.

7. בניגוד לגירסת הנאשם כי הוא שניגש לפקח קבסה העיד הפקח קבסה כי עצר את רכבו של הנאשם לצורך בקרה שעורך לציידים. גירסת הפקח קבסה מקבלת חיזוק בעדות עד ההגנה חוסיין כי הפקח הורה להם לעצור ולפתוח תא המטען של הרכב (עמ' 27 ש' 22-23, עמ' 29 ש' 28-29).

8. הפקח קבסה העיד בחקירתו הנגדית כי לא התייחס לחום גופם של הברווזים שנצדו שכן הסביר כי לא ראה את אקט הצייד ולכן מבחינתו יכול היה הנאשם לצוד החיות האסורות בציד גם בשעות הבוקר ולא זה מקרוב ואין הדבר מעלה או מוריד. הסברו מתיישב עם עדותו כי עיכב הנאשם לצורך בדיקת צייד ללא שחשד כי הנאשם ביצע בהכרח עבירה על החוק.

ב. עדות חוקר הרשות ליעד לינג (להלן: "החוקר לינג")

החוקר לינג מתאר בעדותו, כפי שתיעד בכתב במזכר ת/1, כי ביום 29/11/15, שישה ימים לאחר האירוע, התקשר אליו אדם שהזדהה בשם הנאשם וביקש להיפגש עימו בעניין החקירה, לדברי הדובר הוא ירה בברווזים מותרים ואסורים אך לא התכוון ויכול היה לזרוק אותם מבלי שידעו, החוקר לינג מסר לדובר כי יצור עימו קשר טלפוני בהמשך כדי שיפגשו אך זה לא התקשר (ת/1).

החוקר לינג אישר כי לא ביקש כי הדובר יזדהה במספר תעודת זהות (עמ' 7 ש' 13-14 לפרוטוקול) ואינו מזהה קול הנאשם (עמ' 7 ש' 19-20, ש' 23-24 לפרוטוקול).

התרשמתי מעדות החוקר לינג כי מדובר באיש חקירות ותיק אשר אין לו היכרות מוקדמת עם הנאשם ולא מצאתי כי קיים ספק בדבר תיעוד תוכן השיחה שערך במזכר ת/1. לתוכן שיחה זו השלכה ראייתית מסויימת על מהימנות גירסת הנאשם ועד ההגנה בנו שהעיד מטעמו (ר' התייחסות בהמשך).

ג. בעוד שמצאתי כי יש מקום ליתן אמון בגירסת הפקח קבסה והחוקר לינג הרי שמצאתי גירסת עדי ההגנה כבלתי מהימנה, מרביתה כבושה תוך סתירתה בעדויות וראיות חפציות לרבות סתירות בין גרסאות עדי ההגנה עצמם.

1. עדות הנאשם :

גירסתו של הנאשם כפי שנמסרה בבית המשפט הינה גירסה כבושה באשר לא נמסרה בחקירתו ת/7 ואף סותרת אותה סתירה מהותית. על פי עדותו בבית המשפט אמנם צד הנאשם ברווזים מותרים בציד אך לא צד החיות האסורות בציד שנתפסו ברכב, לא ידע מי צד אותן ומי אספן לרכבו ביחד עם הברווזים המותרים בציד שצד ורק בהמשך אותו היום נודע לו מעד ההגנה חוסיין כי היה זה האחרון שאסף על דעת עצמו החיות האסורות בציד וכי הנאשם לא צד חיות אלו ולא היה מודע לקיומן עד הגעת הפקח קבסה והבדיקה שערך ברכב.

גירסתו זו של הנאשם אינה עולה בקנה אחד עם הגירסה שמסר בחקירתו בפני הפקח קבסה ת/7.

הודאת הנאשם בחקירתו ת/7 :

בתחילת עדותו העיד הנאשם כי הפקח אמר לו שנותן לו אזהרה (עמ' 18 ש' 25-26 לפרוטוקול) אך בחקירתו הנגדית מאשר כי הפקח גבה ממנו עדות באזהרה והוא חתם על שני העמודים (עמ' 20 ש' 16-20). הוא הכחיש כי נחקר גם על הטבלן הגמדי (עמ' 23 ש' 2-6 לפרוטוקול), טען שלא רואה בלי משקפיים, לא זוכר החקירה ולא טען בפני הפקח קבסה כי הטבלן הגמדי הינו ציפור אחרת (עמ' 23 ש' 11-17 לפרוטוקול).

סעיף 12 לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א - 1971 קובע כי -

12. (א) עדות על הודיית הנאשם כי עבר עבירה, תהא קבילה רק אם הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה היתה חפשית ומרצון."

מעיון בעדותו ת/7 עולה כי לדברי הנאשם צד חמש או שש ברווזים אך "לא יודע כמה" (עמ' 1 ש' 5), על שאלת הפקח מדוע הוציא הברווז השמוייש שהיה בארגז מהארגז והכניסו לתא המטען של הרכב ענה הנאשם כי היה יכול לזרוק אותו ולא זרק, חשב שזה נקבה של הברווז (ש' 10-14), על השאלה מדוע לקח דווקא את הברווז הזה השיב הנאשם כי הסתכל עליו שוב לא ידע מה ההבדל בין זה לזה (ש' 15-16), אם היה יודע שזה אסור לא היה לוקח הברווז השמוייש, זה דומה לנקבה של ברווז, אם היה יודע שזה אסור היה זורק אותו כשראה הפקח (ש' 26-28). בחקירתו השנייה (המשך החקירה לאחר שהופסקה) מסר הנאשם לשאלת הפקח מהו הטבלן

הגמדי שאיתר בארגז כי מדובר ב"אפוח" (ככל הנראה הכוונה ל"אפרוח") של הברווז , הוא אינו מכיר את כל הברווזים וזה "אפרח" (ש' 2-5) ולסיכום דבריו אמר "אם הייתי יודע לא הייתי צד אותם".

עם זאת לא טען הנאשם דבר בגין אי יידועו בגין זכות ההיוועצות או שפת החקירה , הנאשם לא הכחיש מכל וכל אמירתו כי הטבלן הגמדי הינו "נקבה של ברווז" אלא טוען כי לא יודע אם אמר זאת, לא זוכר אם אמר זאת (עמ' 21 ש' 29-30), לא זוכר שאמר לפקח כי לא ידע ההבדל בין הברווזים (עמ' 22 ש' 6-9) . לציין כי לפקח קבסה אין כל אינטרס לרשום דברים אשר לא נאמרו על ידי הנאשם, אין מדובר באמירה אחת בודדת המהווה הודאה בחקירה ת/7 אלא סידרה של אמירות בהן הודה הנאשם כי צד את הברווז המשוויש, הוא שהעבירו מהארגז מחוץ לרכב אל תא המטען של הרכב, הוא צד הטבלן הגמדי ולטענתו עשה כן שכן לא הבין שהינם אסורים בציד - טענה ממנה חוזר הנאשם בעת עדותו בבית המשפט וטוען להגנתו כיום כי ידע להבחין בין החיות המותרות בציד ובין החיות האסורות בציד ומכאן גם שאינו טוען בפני לטעות במצב דברים ומחזק עדות הפקח קבסה בגין זיהוי מין החיות האסורות בציד שנמצאו יריות.

טענתו של הנאשם בפני כי היה לחוץ ואינו רואה בלי משקפיו לא הוכחה בפני, הפקח קבסה אינו מעיד על מגבלה כלשהי והלך רוח נטען זה של הנאשם ואף לא נשאל על כך בחקירתו הנגדית, עד ההגנה חוסיין אינו מאשר דברי הנאשם , לא הוצגו כל מסמכים רפואיים בגין מגבלה רפואית בעניינו של הנאשם אשר אינו טוען שדבריו ב ת/7 לא הוקראו בפניו ואינו מתכחש לחתימתו ע"ג העדות. לציין כי העדות ת/7 נגבתה במשך כחצי שעה (מ 14:06 עד 14:33) ולא נגבתה בחטף כלאחר יד.

כמו כן לא מצאתי ממש בטענת ב"כ הנאשם בסיכומיו כי גם אם ויתר הנאשם על זכותו להיוועצות בעו"ד היה על הפקח להודיע בזמן אמת או בדיעבד לסניגוריה הציבורית בגין הרצון לחקור הנאשם באזהרה או כי נחקר. ב"כ הנאשם לא הפנה להוראת חוק רלוונטית בנושא בסיכומיו ולא הוכח בפני כי הנאשם היה זכאי לייצוג הסניגוריה הציבורית נוכח העבירה בה נחקר באזהרה.

לאור האמור לעיל מצאתי כי הודאת הנאשם ת/7 נמסרה מתוך רצון טוב וחופשי ומשקפת דברי הנאשם נאמנה.

בחינת גירסת הנאשם:

לאחר שמיעת הנאשם ושאר עדי התביעה וההגנה ועיון בראיות הצדדים מצאתי את גירסת הנאשם בלתי מהימנה ואף כבושה ללא כל הסבר מניח את הדעת בגין כבישתה וזאת מהטעמים כדלקמן :

א. הנאשם הכחיש בעת עדותו כי העביר הברווז המשוויש לתא המטען של הרכב, טען כי דברי הפקח בגין העברת הברווז המשוויש אינם נכונים (עמ' 21 ש' 13-15 לפרוטוקול) אך טוען כי עד ההגנה חוסיין הוא שהעבירו ולא ידע על כך. הנאשם אף מציין כי אם היה יודע שמחזיק בחיות האסורות בציד לא היה נוסע הוא אל הפקח קבסה.

הנאשם טען כי הפקח קבסה חזר יותר מפעם אחת לרכבו וכי נעדר במשך חמש דקות מרכב הנאשם וכי בזמן זה הכניס ככל הנראה עד ההגנה חוסיין את הברווז המשוויש לתא המטען אך עדות הפקח קבסה כי במסגרת עריכת תרגיל החקירה עזב פעם אחת בלבד את רכב הנאשם ולזמן קצר מאוד מקבלת חיזוק ממשי בעיון בתמונות ת/5 ות/6 באשר עולה כי התמונה ת/5 (הארגז ובו כל הציפורים לרבות הברווז המשוויש) צולמה בשעה 14:03 והתמונה ת/6 (אותו הברווז המשוויש המונח בתא המטען של הרכב) צולמה בשעה 14:04, קרי דקה אחת בלבד מעת שצילם הארגז מחוץ לרכב ועזב המקום.

יתרה מכך, כאשר נשאל הנאשם מדוע מסר גרסתו לפקח שפרס הציפורים הירויות על הקרקע (תמונות ת/4, תמונה 1ה') השיב כי הפקח לא ראה החיות האסורות בציד, החזיר לקרטון ולא היה בטוח שאסור, טענה שאינה מתיישבת עם עדות הפקח ומעשיו בצילום הארגז ת/5 ותרגיל החקירה שביצע.

גם בהסבר שמסר הנאשם על השתלשלות העניינים אינה עולה בקנה אחד עם עדות הפקח קבסה ואינה מתיישבת עם הגיון בריא. הנאשם טען כי הפקח קבסה חקר אותו ורק אחר כך אמר לעד ההגנה חוסיין לפתוח את האוטו והוריד הקרטון לריצפה וחזר לאוטו (עמ' 25 ש' 10-7) אך לפי דברי הפקח קודם ראה הברווז המשוויש בארגז שהוצא מהרכב לבקשת הפקח מהנאשם ורק אחר כך חקר הנאשם באזהרה (עמ' 9 ש' 1-9). גירסת הפקח קבסה תואמת להגיונם של דברים כי ראשית הבחין בעבירה וביצע תרגיל החקירה ורק לאחר מכן חקר הנאשם, בין היתר בגין תרגיל החקירה שערך.

ב. עדות הפקח בגין דברי הנאשם בשטח לפקח קבסה "בוא נגמור את זה" (עמ' 9 ש' 8 לפרוטוקול) מתחזקת אף נוכח תוכן השיחה אשר תועדה בכתב ע"י החוקר לינג ובמסגרתה הסביר הדובר (ככל הנראה בנו של הנאשם) כי הנאשם ירה בברווזים האסורים בלי כוונה ויכול היה לזרוק אותם - גירסה הדומה מאוד לגירסת הנאשם בהודאתו ת/7. גם אם אצא מנקודת הנחה כי היה זה בנו של החשוד אשר שוחח עם החוקר לינג הרי משקבעתי כי הדברים הרשומים במזכר ת/1 אכן נאמרו ותועדו בשיחה ואין מחלוקת כי הנאשם שוחח עם בנו טרם עריכת השיחה הרי שמצד הנאשם (מי מטעמו במקרה זה) קיימת חזרה על הגירסה המובאת בת/7 ולא הגירסה אשר הושמעה בפני בבית המשפט מפי הנאשם ועדי ההגנה.

ג. גירסתו של הנאשם בגין המועד בו נודע לו לטענתו על איסוף החיות האסורות בציד והכנסת הברווז המשוויש מהארגז מחוץ לרכב לתא המטען רצופה סתירות, תמיהות והינה כבושה ללא הסבר מניח הדעת לכבישתה.

ראשית טען הנאשם כי הדברים לאשורם הובאו לידיעתו כאשר הפקח קבסה "תפס אותם" (עמ' 20-21 לפרוטוקול). בהמשך טען כי הדבר נודע לו כאשר הלכו הביתה, הוא שאל את עד ההגנה חוסיין מאיפה הגיעו החיות האסורות בציד וזה השיב שהוא לקח אותם (עמ' 19 ש' 22-23 לפרוטוקול).

גירסתו זו של הנאשם כי הדברים נודעו לו כאשר הגיעו לביתו וכי לא רצה להרגיז עד ההגנה חוסיין ולכן לא שאל אותו כל הדרך מי אסף החיות האסורות בציד לרכב (עמ' 25 ש' 27-30 לפרוטוקול) נסתרת בעדות

עד ההגנה חוסיין על כך שהתקשר כביכול רק בלילה וסיפר הוא מיוזמתו לנאשם על איסוף החיות האסורות בציד על ידו וכי הוא שאל הנאשם בדרך מה קרה ודווקא הנאשם הוא שהיה עצבני (עמ' 32 ש' 7-8 לפרוטוקול) וכן בחר שלא לספר לו בדרך על מעשיו (ש' 31,32 לפרוטוקול) - גרסאות שאינן מתיישבות זו עם זו.

לשאלת התובע מדוע לא פנה לחוקר באופן מיידי והביא לידיעתו גירסת עד ההגנה חוסיין השיב כי הלך עם בנו, החוקר אמר להם שהתיק בירושלים, הם חשבו שהנשק של הנאשם עדיין בחזקת החוקר (עמ' 26 ש' 1-2). מדבריו של הנאשם עולה כי לא פנה באופן מיידי לחוקר לינג אך גם כאשר פנה לא ציין בפניו את גירסתו החדשה העתידה לגישתו להביא לסגירת התיק אלא ציין בפני החוקר נושא תפיסת הנשק בלבד ואין זו ההתנהגות המצופה מאדם אשר שמע עוד ביום האירוע הסבר מפי מעורב נוסף האמור להביא לסגירת החקירה נגדו או זיכוי. הסברו של הנאשם בגין נסיונו להתקשר לפקח וטעות במספר הטלפון תמוהה ואיני מקבלת שעה שיכול היה ליצור קשר עם החוקר לינג במאמץ סביר, בנו של הנאשם עובד במשרד חקירות או חוקר מנוסה כפי עדותו ובנקל יכול היה לדווח לחוקר לינג ולראיה בחר לפנות אליו בחלוף שישה ימים מהאירוע.

יתרה מכך, בנו של החשוד העיד כי ידע כביכול אף הוא מפי הנאשם ועד ההגנה חוסיין כי היה זה האחרון שאסף החיות האסורות בציד, פנה לחוקר לינג אך בחלוף שישה ימים מיום האירוע ועל פי עדותו (ר' התייחסות בהמשך) לא טרח לשטוח גירסת הנאשם בפניו למרות חשיבותה אליבא הנאשם להגנתו. לא מצאתי כל ראיה כי הנאשם או בנו הגיעו לחוקר לצורך חקירה ומתי הגיעו ומכאן כי הנאשם פעל בשיהוי רב ובלתי מוסבר בהבאת גירסתו בפני רשויות החקירה. כל זאת נוכח העובדה כי כתב האישום הוגש אך בחלוף כארבעה חודשים מיום האירוע, זמן שעמד לרשות הנאשם בהבאת גירסתו בפני היחידה החוקרת אך לא עשה כן בכל דרך שהיא.

ד. הנאשם אישר בחקירתו בבית המשפט כי עד ההגנה חוסיין אינו מבדיל בין מיני ציפורים ומכאן שאין כל סיבה נראית לעין כי יעביר דווקא את הברווז המשווישלתא המטען (עמ' 22 ש' 4-5 לפרוטוקול ור' התייחסות לעדות עד ההגנה חוסיין בהמשך).

ה. הנאשם ביקש לסמוך הוכחת מהימנותו על טענתו כי הוא זה שנסע לעבר הפקח שהרי אם היה יודע שעשה דבר מה אסור לא היה עושה כן אך עדותו נסתרת כאמור בעדות הפקח בנושא וכן עדות עד ההגנה חוסיין המעידים כי הפקח הוא שעצר הנאשם לבדיקה ולא העידו כי הנאשם נסע לעבר הפקח.

2. עדות עד ההגנה חוסיין :

לאחר שמיעת עדות עד ההגנה חוסיין מצאתי כי גרסתו רצופת סתירות, הן בין גירסתו לגירסת הפקח קבסה

עמוד 14

אלא אף בין גרסתו לגירסת הנאשם והינה גירסה כבושה ללא הסבר מניח הדעת לכבישתה :

- א. גירסת עד ההגנה חוסיין בגין ביצוע הירי ומעשיו במהלך העניינים נסתרת בעדות הנאשם עצמו. בעוד עד ההגנה חוסיין טוען כי עמד במרחק מהנאשם ואחריו באופן שלא נראה לעיני הנאשם ואסף עופות על דעת עצמו ושהנאשם לא הבחין באיסופם (עמ' 28 ש' 16-23 , ש' 32 לפרוטוקול) הנאשם עצמו טוען בעדותו כי עד ההגנה חוסיין היה לידו כאשר ירה, אמר לו לאסוף את העופות והוא הלך לאסוף אותם (עמ' 18 ש' 19-20 לפרוטוקול) ומכאן כי גרסת עדי ההגנה אינה מתיישבת בנקודה מהותית העוסקת במיקום עד ההגנה חוסיין וההיתכנות כי אסף החיות האסורות בציד ללא ידיעת הנאשם.
- ב. גירסת עד ההגנה חוסיין אינה מתיישבת עם התמונות שצולמו ת/4, ת/5, ת/6 וגירסת הפקח קבסה. העד העיד כי החזיר הקרטון עם הברווזים לרכב (עמ' 27 ש' 25 לפרוטוקול) לאחר שהפקח צילם הקרטון. מאוחר יותר שינה גירסתו והעיד כי ראשית הניח השקית המצולמת בתמונה ת/6 בתא המטען וחזר לקחת את הקרטון (עמ' 30 ש' 16 לפרוטוקול) וכי לא הספיק להחזיר הקרטון (עמ' 31 ש' 11-12 לפרוטוקול). כאשר הקשה התובע על העד הטיח בפניו כי בת/6 רואים רק ציפור אחת ולא שתיים (הברווז המשוויש בלבד ללא הטבלן הגמדי) השיב העד כי אולי שם את הטבלן הגמדי בקרטון כי "נהייה בלגן" (עמ' 31 ש' 21 לפרוטוקול) ומכאן ריבוי גרסאות סותרות בנושא. גירסת העד כי הוציא מהארגז הברווז המשוויש דווקא והניחו בתא המטען שכן היה למעלה (עמ' 31 ש' 25-26 לפרוטוקול) אינה מתיישבת עם הגיון בריא שכן לא הסביר מדוע דווקא את הציפור הנ"ל העביר מהארגז שעה שמהתמונה ת/5 עולה כי היו עוד ברווזים בת/5 שהיו ממוקמים במעלה הארגז ולא ברור כלל מדוע היה עליו להעביר לטענתו הברווז המשוויש השונה במראהו משאר הברווזים מן הארגז אותו בדק וצילם הפקח קבסה לתא המטען מבלי שהתבקש זאת ומבלי שחשד לטענתו כי היה דבר מה לא חוקי בציד ברווז זה.
- ג. כאמור לעיל גירסת עד ההגנה חוסיין אינה דרה בכפיפה אחת עם גירסת הנאשם בגין מיקום העד שעה שהנאשם העיד כי הנאשם אמר לו שיהיה לידו וכך היה ואילו העד טוען כי הנאשם אמר לו להישאר אחריו (עמ' 26 ש' 12-13 לפרוטוקול).
- ד. העד העיד כי שמע ירי ותפס ברווז, העיד כי לא היו במקום, בתא השטח הספיציפי של ביצוע הציד, עוד ציידים ומכאן שגם נוכח גירסתו זו הסותרת גירסת הנאשם הטענה כי אסף את החיות האסורות בציד אשר נורו ע"י אחרים תמוהה ואינה מתקבלת על הדעת.
- ה. עד ההגנה חוסיין מסר מספר גרסאות בנושא ציד החיות האסורות בציד ואיסופם. בתחילה טען כי הברווזים בקרטון ובשקית הם אלו שהנאשם ירה בהם (עמ' 26 ש' 31 לפרוטוקול) אך בהמשך טען כי לקח החיות האסורות בציד שלא ממקום הירי (עמ' 27 ש' 8 לפרוטוקול).

1. גירסתו של העד כי אמר לפקח שהוא שם את החיות האסורות בציד וכי יכול להיות שהוא שם אותם (עמ' 33 ש' 2-3 לפרוטוקול) הינה גרסה כבושה כמו שאר פרטי עדותו אך נסתרת לא רק בעדות הפקח קבסה אלא אף בעדות הנאשם עצמו אשר טען כי העד הודיע לו על מעשיו רק בהגיעם לבית או בשעות הלילה של אותו יום.

ניתן היה לצפות מהעד כי באם היה מעורב ואחראי לאיסוף החיות האסורות בציד והליכי החקירה שננקטו כנגד הנאשם שהינו קרוב משפחתו בשטח לרבות החרמת נשקו אכן היה מתוודה העד במקום האירוע או יספר את שארע לכאורה מיוזמתו לנאשם אך מחומר הראיות עולה כי לא עשה דבר. לכך אוסיף גרסתו הכבושה של עד ההגנה חוסיין כי לא אמר לפקח או לנאשם במקום בגין מעורבותו במעשה כי "היה בלגן ותעקו" וכי הפקח צעק עליו ועל הנאשם ואמר לעד לשבת ברכב ולא לדבר, גרסה אשר אינה מקבלת חיזוק לא רק בדברי הפקח כי אם גם בגירסת הנאשם עצמו והפקח אף לא עומת עם גרסה זו בחקירתו הנגדית הגם שגירסת עד ההגנה חוסיין היתה ידועה להגנה בעת חקירת הפקח קבסה בבית המשפט.

3. גירסתו של הבן מוופק (להלן: "העד מוופק") הותירה רושם בלתי מהימן, גרסתו כבושה ולא מצאתי הסבר מניח הדעת לכבישתה ומכאן כי באה למטרה אחת ויחידה שהינה לספק הסבר בגין השיחה שנטען כי ערך הנאשם עם החוקר לינג (ת/1).

לטענת העד מוופק הוא התקשר אחרי יום - יומיים למספר הטלפון של הפקח קבסה אך המספר היה שגוי, התקשר אחרי כמה ימים לחוקר ואמר שתפסו את אביו בטענה שיש לו ברווזים אסורים וכי קיימת הקלטה של שיחה זו (עמ' 34 ש' 11-12 לפרוטוקול).

בעוד ב"כ הנאשם מדגיש בסיכומיו כי העד אינו חוקר פרטי אלא עובד במשרד חקירות (עמ' 40 ש' 11 לפרוטוקול) מעיד העד על עצמו כי אמר לחוקר לינג שהוא בעצמו חוקר וכי אף מוכן לסייע לרשות שמורות הטבע (עמ' 34 ש' 6 לפרוטוקול) וכן העיד על עצמו כי הינו "חוקר מנוסה" (עמ' 35 ש' 10-11 לפרוטוקול).

העד מסר כי הנאשם לא סיפר לו על השיחה עם עד ההגנה חוסיין (עמ' 35 ש' 1-2 לפרוטוקול) אך בהמשך תיאר כיצד היה נוכח בשיחה בה עד ההגנה חוסיין התקשר וסיפר לנאשם שהוא שם החיות האסורות בציד ברכב. זאת שעה שהנאשם כלל לא ציין נוכחותו של בנו מוופק במקום בשעת השיחה ואף לא מסר כי זו נעשתה טלפונית אלא כאשר הגיעו הביתה וכי הדיווח נעשה ביוזמת הנאשם ולא העד חוסיין.

למרות שיחה זו שכביכול היה עד לה העד מוופק המתין שישה ימים טרם התקשר לחוקר לינג וזאת למרות שהבין כי למידע זה חשיבות ויכול לשנות התמונה הראייתית בהיותו חוקר מנוסה כפי שמעיד על כך בעצמו (עמ' 35 ש' 8-15). הוא אף הגדיל לעשות ומאשר כי בשיחה עם החוקר לינג, בהנחה כי אכן הוא שערך שיחה זו לא טען כי אביו ירה בברווזים "האסורים" בטעות אלא מכחיש כי אמר הדברים

שנרשמו בתיעוד השיחה ת/1. מכאן כי גם לשיטת העד מוופק ניתן היה לצפות כי ימסור לחוקר לינג את פרטי המקרה החשובים אשר הינם לגישתו התוודות עד ההגנה חוסיין בפני אביו ולאוזניו בחלקו בפרשה אך גם בנקודת זמן זו בחר שלא לעשות כן שכן לטענתו החוקר לינג לא ניסה לחקור אותו - גירסה תמוהה בנסיבות העניין, במיוחד נוכח טענתו כי הינו חוקר וחוקר מנוסה המבין משמעות העלאת טענות ובדיקתן.

בנוסף לכך מצא העד מוופק לנכון להלין באוזני החוקר לינג על הטעות בתאריך שנפלה בדו"ח שקיבל הנאשם מהפקח קבסה ותו לא (עמ' 35 ש' 29 לפרוטוקול).

העד מוופק ציין כי השיחה בינו לבין החוקר לינג הוקלטה אך לא הציגה כראייה בבית המשפט וללא שהובאה כל ראיה שתצדיק הימנעות מהצגתה.

הלכה היא כי הימנעות צד מהבאת ראיה אשר ניתן לצפות כי תשמש לטובתו משמשת לרעת אותו הצד.

ר' ההלכה כפי שנסקרה בע"א 2275/90 - לימה חברה ישראלית לתעשיות נ' פרץ רוזנברג, פד מז(2), 605(20/05/1993):

"כך דין אף במקום שצד למשפט נמנע מהעיד עד פלוני, שעה שבנסיבות העניין היה מקום להעיד. ובדברי השופט גולדברג בע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' מתתיהו ואח', פ"ד מה(651, 658) 4:

"אי הבאתו של עד רלוואנטי מעוררת, מדרך הטבע, את החשד, כי יש דברים בגו וכי בעל הדין, שנמנע מהבאתו, חושש מעדותו ומחשיפתו לחקירה שכנגד."

וראה עוד האסמכתאות הנזכרות שם, בעמ' 658 ו-659. וכן הם דבריה של השופטת הדסה בן-עתו בע"א 548/78 פלונית ואח' נ' פלוני, פ"ד לה(736) 1, ...

"...כלל נקוט בידי בתי המשפט מימים ימימה, שמעמידים בעל-דין בחזקתו, שלא ימנע מבית המשפט ראייה, שהיא לטובתו, ואם נמנע מהבאת ראייה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לכך הסבר סביר, ניתן להסיק, שאילו הובאה הראייה, הייתה פועלת נגדו. כלל זה מקובל ומושרש הן במשפטים אזרחיים והן במשפטים פליליים, וככל שהראייה יותר משמעותית, כן רשאי בית המשפט להסיק מאי-הצגתה מסקנות מכריעות יותר וקיצוניות יותר נגד מי שנמנע מהצגתה."

אי הצגת ההקלטה הינה עוד טעם במגוון הטעמים לעיל אשר ביססו מהימנות הדברים אשר נרשמו על ידי החוקר לינג במסמך ת/1 והגם שלא הוכח בפני מעבר לכל ספק כי הנאשם הינו הדובר בשיחה ולא בנו מוופק הרי שגם אם העד מוופק הינו הדובר יש בשיחה כדי לבסס היעדר הסבר סביר לכבישת גירסת ההגנה ודברי העד מוופק בשיחה אשר עומדים בסתירה לגירסת הנאשם בעדותו בבית המשפט.

ד. ב"כ הנאשם טען למחדלי חקירה אשר באים לגישתו לידי ביטוי באי סריקת השטח לאיתור תרמילים , ובאי חקירת עד ההגנה חוסיין בשלב החקירה.

לאחר שמיעת העדויות ועיון בטענות הצדדים מצאתי כי אין ממש בטענה כי התקיימו מחדלי חקירה בתיק ובוודאי שגם אם התקיימו מחדלים אלו או אחרים הרי שאלו לא גרמו לפגיעה בהגנתו של הנאשם ובמה דברים אמורים?

היעדר סריקות לאיתור תרמילים בשטח הצייד :

לאור הודאתו המלאה של הנאשם במיוחס לו בהודעתו ת/7 בפני הפקח קבסה , אי איתור מקום הצייד באשר עיכוב הנאשם בוצע במרחק ממקום הצייד וללא שהפקח ראה אקט הצייד עצמו לא מצאתי כי על הפקח קבסה היה להתחיל בסריקות נרחבות לאיתור תרמילים או ביצוע השוואות בליסטיות נוכח כל האמור לעיל. הגם שניתן היה לבצע פעולות אלו, לא מצאתי כי פעולות אלו היו הכרחיות בשלבי החקירה ונוכח המארג הראייתי המוצק שהונח לעיני החוקר לינג והתובע טרם הגשת כתב האישום. כמו כן לא הוכח בפני כי גם אם היה הפקח קבסה מאתר תרמילים של רובה ציד במקום הצייד ניתן היה להשוות בבדיקת בליסטית בין התרמילים לכדורים/כדוריות בגוויות החיות האסורות בצייד.

אי חקירת עד ההגנה חוסיין :

המסגרת הנורמטיבית :

ההלכה הנוהגת בנושא מחדלי חקירה נסקרה בע"פ 1645/08 - פלוני נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (03/09/2009) :

"טענת נאשם לקיומם של מחדלי חקירה מחייבת את בית המשפט לבחון האם אכן התקיימו מחדלים שכאלה והאם קופחה הגנתו של הנאשם באופן שהקשה עליו להתמודד עם חומר הראיות נגדו (ראו למשל: ע"פ 6679/04 סטקלר נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 11.5.06) פסקה 35; ע"פ 10596/03 בשירוב נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 4.6.06) פסקה 20 לפסק דינו של השופט לוי). משקלו של מחדל החקירה ביחס למכלול הראיות נבחן באופן שהיעדר ראיה הנובע ממחדל זה מיוחס לתביעה

ויכול לסייע לנאשם לבסס טענה לספק סביר (ע"פ 557/06 עלאק נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 11.4.07) פסקה 29). במילים אחרות, עצם קיומו של מחדל חקירתי לא די בו כדי לבסס ספק סביר באשמת הנאשם שתוצאתו זיכוי. נדרש כי יהא זה מחדל מהותי היורד לשורשו של עניין (ראו למשל: ע"פ 6040/05 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 9.8.06) פסקה 10). אכן:

"אף לו נמצאו מחדלי חקירה, אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להוביל לזיכוי של המערער. הלכה היא, כי אין מוטלת על התביעה החובה להציג את הראיה הטובה ביותר, ודי כי תציג ראיה מספקת. בסופו של יום, שאלת נפקותם של מחדלי חקירה מוכרעת בהתאם לנסיבות המקרה הפרטניות, תוך בחינת השאלה אם יש בתשתית הראייתית אשר הונחה לפתחו של בית-המשפט, כדי לבסס את הרשעת הנאשם בעבירה שיוחסה לו במידה הנדרשת בפלילים..." (ע"פ 7320/07 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 13.5.09) וההפניות שם).

30. אם כן, מחדלי החקירה אינם עשויים עור אחד. ההתייחסות למחדל חקירה שלא ניתן לרפא את נזקו, את החוסר הראייתי שיצר ואת הפגיעה שבו בהגנת הנאשם, שונה מן ההתייחסות למחדל חקירתי אשר ניתן למזער השפעתו ולצמצמה. אכן, ישנם מחדלי חקירה אשר על אף שכמובן מוטב היה שלא יתרחשו, הם ניתנים לריפוי ושחזור בדרכים שונות, כגון תשאול בחקירה נגדית או זימון לעדות בבית המשפט מטעם ההגנה. ודוק: גם מחדלי חקירה מעין אלה עלולים להסב נזק להגנת הנאשם. כך למשל, ברי כי זימון עד שלא נחקר במשטרה לדוכן העדים כעד הגנה אינו יכול לרפא את השחיקה בזיכרונם של העד עקב חלוף הזמן או למנוע השפעות שונות על התמונה שנצרכה בזכרונם של העד. יחד עם זאת, השלכותיהם של מחדלים מסוג זה תהיינה בדרך כלל פחותות מהשלכותיהם של מחדלי חקירה שכל פעולה שתבצע בזמן הווה לא תביא לשחזור חומר הראיות שנפגם בעטייהם."

הפסיקה הנוהגת אף התייחסה באופן ספציפי למחדל חקירה שעניינו אי חקירת עד ראייה או עד שעדותו מהותית לבירור אשמת הנאשם וההשלכה הראייתית של מחדל זה. יפים לענייננו הדברים הקביעות אשר נקבעו בע"פ 10735/04 - יצחק גולדמן נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (20/02/2006) :

"נשוב לענייננו. מעשה העבירה נעשה בפני שני עדי ראייה, ורשויות החקירה, משום מה, בחרו לחקור את האחד ולא את האחר, ובלא סיבה הנראית לעין. זהותו של העד החסר ידועה, הוא קל לאיתור, ובנקל יכלה להיות בפנינו ראיה נוספת בעלת משקל רב. זהו מחדל חקירתי. גם באי חקירתו של עו"ד יהלום טמון מחדל. ואולם, הגעתי למסקנה כי אין בכך כדי להביא לזיכוי של המערער. מסכימה אני לקביעת בית המשפט קמא כי בשורשו של עניין, השאלה היא האם הציבה המשיבה תשתית מספקת לשם הרשעה בפלילים אם לאו, ואם עלה בידי המערער להעלות ספק סביר באשמתו אם לאו. מחומר הראיות עולה, כי אשמתו של המערער הוכחה מעבר לספק סביר, על אף המחדלים האמורים."

כמו כן ר' הסתמכות בית המשפט העליון על הלכה זו ברע"פ 8305/11 אבו נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (15/11/11)

ט. אמנם, מסתבר בהחלט כי בנסיבות צריכה היתה המשטרה לחקור גם את "ידידותיו של המתלונן; וספק אם ההסבר שניתן לכך - בריחת אחד הנאשמים ממשמורת - אכן מספק (גם אם מדובר בתיירות שחזרו למדינות מוצאן). ואולם, בית המשפט המחוזי ציין בעניין זה - בכל הכבוד בצדק - כי חומר הראיות הקיים בתיק, קרי, גם בלעדי עדויותיהן של התיירות, מבסס את אשמת המבקש מעבר לספק סביר; ובנסיבות נתונות אלה משמעותם של מחדלי המשטרה אינה יכולה להיות זיכוי. בהקשר זה נקבע לא אחת, כי:

"אין לקבוע כי מחדל בחקירה מוביל, מניה וביה, לזיכוי הנאשם. נפקותו של המחדל תלויה בתשתית הראייתית הפוזיטיבית הספציפית שהציגה התביעה, מחד, ובספקות הספציפיים אותם מעורר הנאשם, מאידך. השלכות המחדל, איפוא, כפי שנקבע בעניין מליקר האמור, תלויות ב"נסיבות המיוחדות של הענין הנדון" (ע"פ 10735/04 גולדמן נ' מדינת ישראל (לא פורסם) - פסקה 17 לפסק דינה של השופטת נאור; ע"פ 2285/09 אללו נ' מדינת ישראל (לא פורסם))."

מן הכלל אל הפרט :

במקרה שבפני מסר הנאשם לפקח קבסה על פי עדות הפקח אותה מצאתי מהימנה בהתייחס למעורבות העד חוסין כי מדובר בסך הכל בנהג בן משפחה, ילד (עמ' 9 ש' 16-14), הנאשם אמר לחוקר קבסה כי הוא הנאשם הינו הצייד ולא העד חוסין שרק נהג ברכב (עמ' 9 ש' 22), הפקח קבסה הסביר בעדותו כי לא חקר העד חוסין שכן שאל הנאשם מיהו, זה השיב כי הינו קרוב משפחתו של הנאשם, הוא ילד, לא קשור ובא לקחת את הנאשם (עמ' 16 ש' 16 לפרוטוקול). יתרה מכך, גם על פי גירסת ההגנה לא ידע העד חוסין את הפקח או הנאשם בגין מעורבותו עד לאחר שהסתיים האירוע וחזר עם הנאשם לביתם והנאשם לרבות בנו מוופק לא טענו כי דיווחו בשלב כלשהו ליחידה החוקרת על מעורבות העד חוסין כאמור לעיל.

במצב דברים זה לא היה על היחידה החוקרת לגבות עדות וגם אם הייתי קובע כי היה מקום לעשות כן מכוח נוכחותו של העד חוסין במקום בלבד הרי שעדותו נשמעה במסגרת פרשת ההגנה ובית המשפט קבע הממצאים בגין עדות זו.

הגם שבכפירתו טען ב"כ הנאשם טענת הגנה מן הצדק מטעמי אכיפה בררנית לא חזר ב"כ הנאשם על טענה זו בסיכומיו ומכאן כי זנח הטענה, מכל מקום לא הוגשה ולו ראשית ראיה בנושא ומכאן כי דין הטענה להידחות.

לאור כל האמור לעיל, הודאת הנאשם בציד החיות האסורות בציד בהודעתו ת/7 אותה מצאתי קבילה ובעלת משקל רב, מתן האמון בגירסת עדי התביעה ודחיית גירסאות עדי ההגנה אשר נמצאו בלתי המימנות וכבושות ללא הסבר סביר לכבישתן, והראיות החפציות שהוגשו לעיוני המהווים כולם "דבר מה" להודאה ת/7 (לרבות תמונות ת/5, ת/6, תרגיל החקירה שערך הפקח קבסה וזיהוי החיות האסורות בציד ע"הפקח ותיעודם) מצאתי כי אשמתו של הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום הוכחה מעבר לכל ספק סביר ואני מרשיעו בדין.

ניתנה היום, י"ט בתמוז תשע"ז (13 ביולי 2017) במעמד הצדדים.

חתימה